

ירושלים, י"ז בתמוז תשס"ז

בס"ד

אל מעלת כבוד הרה"ג ר' חיים מאיר וואגשאהל שליט"א

אחדשה"ט בכבוד הראוי.

במענה לבקשתכם לפרט את תשובת פוסקי הדור בנושא תות שדה, הנני שולח את השאלות והתשובות כפי שנשאלו:

לאחרונה התגלתה נגיעות של תריפסים קטנים בתות שדה (כפי הנראה נגיעות חדשה), שחלקם אינם יורדים בשטיפות המקובלות במי סבון.

נעשה ניסיון על ידי רבנים חשובים לנקות את התותים בשיטה יותר יסודית. תוצאות הבדיקות הראו שבניסיון אחד בו שטפו 300 תותים, נותר תריפס אחד. בניסיון שני נשטפו 130 תותים ושוב נותר תריפס אחד*.

בספרנו "בדיקת המזון כהלכה" (ח"א, חלק הלכה פ"ד סעי' ז') הובא שמאכל המוחזק כנגוע והסירו ממנו את רוב החרקים, אך ברור שמקצתם נותרו במאכל, דינו נשאר מוחזק בתולעים ולא נחשב עכשיו כמיעוט המצוי.

והשאלה: האם במקרה שלנו שנוותר רק תריפס אחד המאכל יחשב כעת למיעוט שאינו מצוי?
התשובה שקבלנו מהגאונים הגר"ש וואזנר שליט"א, הגר"נ קרליץ שליט"א והג"ר טוביה ווייס שליט"א שאינו מקבל דין של מיעוט שאינו מצוי, וצריך לנקותו לגמרי.

שאלה שנייה: האם במקרה זה מותר לטחון, לבשל או לאפות את הפירות ולגבי זה נוכל להחשיב שהפירות הם בגדר ספק וע"י הפעולה הנוספת של טחינה, בישול או אפיה ייווצר ספק ספקא ויהיה מותר באכילה (ראה "בדיקת המזון כהלכה" שם פ"ז סעי' ה' והערה 9, פ"ז סעי' ח' ובפ"ח הערה 4).
תשובת הגאונים הנ"ל שליט"א שאפשר להקל לטחון, לבשל או לאפות.

ולשאלתכם למה הצרכנו שלוש שטיפות לפני הטחינה:

היות ובעשרות בדיקות שנערכו לאחרונה על ידינו ועל ידי גופי כשרות אחרים בלמעלה מ-20% מהמקרים נותרו חרקים גם לאחר השטיפה השנייה, לכן ראוי לשטוף שלוש פעמים.

ויה"ר שלא נכשל בדבר הלכה ונזכה לזכות את הרבים שלא להכשל באיסור החמור של תולעים.

בברכת התורה,

משה ויא

* יש לציין שבבדיקה מקבילה שערכנו כאן בארץ ישראל בתותים שקבלנו מאמריקה שטפנו 12 תותים באותה השיטה ונותרו 2 תריפסים.